

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXXXIV. — Izdan in razposlan 26. dne septembra 1915.

Vsebina: (Št. 281 in 282.) 281. Cesarski ukaz, s katerim se raztezajo določila § 9 zakona o bratovskih skladnicah z dne 28. julija 1889. l. na ude bratovske skladnice, ki opravljajo v sedanji vojni Nemški državi neposrednje ali posrednje vojne, zdravstvene in slične službe. — 282. Ukaz o uravnavi prometa z melaso (cukrovo goščo) in osmozno vodo.

281.

Cesarski ukaz z dne 16. septembra 1915. l.,

s katerim se raztezajo določila § 9 zakona o bratovskih skladnicah z dne 28. julija 1889. l. (drž. zak. št. 127) na ude bratovske skladnice, ki opravljajo v sedanji vojni Nemški državi neposrednje ali posrednje vojne, zdravstvene in slične službe.

Na podstavi § 14 državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. l. (drž. zak. št. 141) zaukazujem tako:

§ 1.

Določila § 9 zakona o bratovskih skladnicah z dne 28. julija 1889. l. (drž. zak. št. 127) se uporabljajo tudi na ude bratovske skladnice, ki opravljajo v sedanji vojni Nemški državi neposrednje ali posrednje vojne, zdravstvene in slične službe.

§ 2.

Ta cesarski ukaz dobi moč z dnem, katerega se razglasi. Ukaz velja za čas od 1. dne avgusta 1914. l.

Vlada je pooblaščenca določiti čas, v katerem ta cesarski ukaz zopet izgubi moč.

§ 3.

Izvršiti ga je poverjeno Mojemu ministru za javna dela v porazumu z Mojim ministrom za notranje stvari.

Na Dunaju, 16. dne septembra 1915. l.

Franc Jožef s. r.

Stürgkh s. r.	Georgi s. r.
Hochenburger s. r.	Heinold s. r.
Forster s. r.	Hussarek s. r.
Trnka s. r.	Schuster s. r.
Zenker s. r.	Engel s. r.

Morawski s. r.

282.

Ukaz trgovinskega ministra v porazumu s poljedelskim in finančnim ministrom ter z ministrom za notranje stvari z dne 24. septembra 1915. l.

o uravnavi prometa z melaso (cukrovo goščo) in osmozno vodo.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 176) se ukazuje tako:

§ 1.

Da se uravna promet z melaso in osmozno vodo, se ustanavlja središče za melaso (s. z. m.) v Pragi.

Trgovinski minister imenuje v porazumu z udeleženi ministri za vodstvo opravil središča poslovdjo. Poslovdja zastopa središče na zunaj.

Središče je pod državnim nadzorom, ki ga izvršujejo vladni komisariji, ki jih je imenoval trgovinski minister v porazumu z udeleženi ministri.

§ 2.

Središču za melaso se dodaje pridani svet, ki je sestavljen iz zastopnikov industrije cukra, industrij, ki podelujejo melaso in osmozno vodo, in kmetijstva. Ude imenuje trgovinski minister v porazumu z udeleženi ministri.

Poslovdja središča za melaso predseduje v sejah pridanega sveta.

Pridani svet sklicuje trgovinski minister po potrebi. Sklicati ga je zlasti, ako to predlaga poslovdja središča za melaso ali najmanj dva ude pridanega sveta.

Pridani svet mora podajati mnenja o vprašanih razdeljevanja melase ter o vprašanih poslovanja, ki jih stavi na posvetovanje vlada ali poslovdja središča, in more v takih vprašanih tudi samostojno podajati predloge.

Pridani svet je praviloma sklicevati na Dunaj. Ako zahteva poslovanje središča, se more sklicati pridani svet tudi v Prago.

Biti ud pridanega sveta je častna služba. Zunanji udje prejemajo za udeleževanje sej pridanega sveta povračilo vognih izdatkov in dnevnice v isti višini kakor udje industrijskega sveta.

§ 3.

Kdor ima melaso ali osmozno vodo v zalogi ali v hrambi, je dolžen te zaloge, kolikor presegajo 100 q, naznaniti najdalje do 4. dne oktobra 1915. l. naravnost središču za melaso v Pragi po stanju 26. dne septembra 1915. l., ob 6. uri zjutraj, ter navesti množino in kraj, kjer leži.

Množine, ki so 26. dne septembra 1915. l. na prevozu, mora naznaniti prejemnik središču za melaso takoj po prejemu.

Cukrarne morajo, dokler traja njihov obrat, in 15. dne vsakega mesca naznanjati središču

za melaso množine melase in osmozne vode, ki so se izdelale v prejšnji polovici mesca in ki pripadejo najbrže v naslednji polovici mesca.

Na zahtevanje središča za melaso so cukrarne dolžne naznaniti množine pese in sirovega cukra, ki jih podelajo.

§ 4.

Vse zaloge melase in osmozne vode, kar jih je 26. dne septembra 1915. l. in ki jih je treba naznaniti (§ 3), ter v obratni dobi 1915/16 izdelane množine melase in osmozne vode se devajo pod zaporo. Zapora ima učinek, da se pod zaporo dejane tvarine ne smejo niti podelovati, porabiti, pokladati niti prostovoljno ali prisilno otujevati, ako se v naslednjem ne ukrepajo drugi zaukazi.

Zapora neha s tem, da središče za melaso odkáže tvarine porabniku.

Podjetja, ki podelujejo melaso in osmozno vodo, smejo zaloge melase in osmozne vode, ki leže 26. dne septembra 1915. l. v njihovih obratnih prostorih, dalje podelovati, dokler središče za melaso ne odredi nič drugega.

Nadalje je cukrarnam dovoljeno najdalje do 31. dne maja 1916. l. oddajati do 10 odstotkov melas, ki jih izdelajo v obratni dobi 1915/16, svojim lastnim gospodarstvom (kmetijam) in kmetovalcem, da jih pokladajo, po ceni, ki ne presega 15 K 50 h za 100 kg, ako je melasa v polnilnih posodah. Vsakočasno za te namene oddane množine je središču za melaso zglašiti hkratu, ko se predloži v § 3, tretji odstavek, predpisano naznanilo.

§ 5.

Izmed vseh melas, izdelanih v obratni dobi 1915/16 se pridržuje 25 odstotkov za namene krmljenja.

Te množine razdeljuje, ako jih ne oddajajo cukrarne v zmislu § 4, odstavek 4, svojim gospodarstvom ali kmetovalcem, središče za melaso po ukazilih poljedelskega ministra.

Razdeljevati melase in osmozne vode, ki niso določene za krmljenje, je naloženo središču za melaso po ukazilih, ki jih izda trgovinski minister v porazumu z udeleženi ministri.

Razdeljujejo se tako, da jih središče za melaso izrečno odkazuje.

§ 6.

Središče za melaso je edino upravičeno in dolžno kupiti vse pod zaporo dejane melase in osmozne vode in z njimi razpolagati po tem ukazu.

Izdelovalci, posestniki in hranilci pod zaporo dejanih melas in osmoznih vod in tisti porabniki, ki zahtevajo, da se jim odkáže melasa ali osmozna voda, so dolžni pokoriti se zaukazom in odredbam središča za melaso o dobavljanju in prevzemanju melase in osmozne vode. Dolžni so središču za melaso na njegovo zahtevanje predložiti vse pomočke in izkaze, ki jih potrebuje za izvrševanje svoje naloge.

Podjetja, ki podelujejo melaso in osmozno vodo, so dolžna melase in osmozne vode, ki so v njihovih obratih v zalogi ter ki jim jih je odkazalo središče za melaso, podelati v obratni dobi 1915/16 v obratu, za katerega so bile odkazane. Kolikor središče za melaso ne dovoli izjem od te dolžnosti, so podjetja, ki podelujejo melaso, dolžna s svojim obratom pričiti tako pravočasno in ga po tem, kolikor se jim je odkazalo melase, tudi nadaljevati, da je zagotovljeno, da se melase, ki so pri njih v zalogi in ki so jim odkazane, popolnoma podelajo v kampanji 1915/16.

Ako podjetje ne izpolni te dolžnosti, mu more središče za melaso določiti primeren rok, da izpolni svojo dolžnost; ako se v tem roku ne ustreže dolžnosti, more središče za melaso drugače razpolagati z odkazanimi množinami, podjetje pa ne more zahtevati povračila stroškov, nastalih mu za hrambo, prevoz itd. množin, ki so se mu odkazale in pri njem vložile.

Zoper zaukaze in odredbe središča za melaso se morejo udeleženci pritožiti v enem tednu po naznanilu zaukaza središča, in sicer na trgovinskega ministra, ki odloči v porazumu s poljedelskim ministrom, ako in kolikor pridejo v poštev kmetijski interesi.

§ 7.

Prevzemna cena pod zaporo dejane melase znaša 15 K za 100 kg, baza 50 odstotkov polarizacije, netto cassa brez skonta od dobavne postaje, ako se dobavlja v vagonih-kotlih. Cena za melase gališke in bukovinske provenijence znaša 15 K 75 h za 100 kg odbivši voznino od

dobavne fabrike, oziroma dobavne postaje v Olomuc. Ako se na zahtevanje prevzemnika dobavlja v polnilnih posodah, se zvišajo cene za 50 h na 100 kg. Potrebne vagone-kotle in polnilne posode mora priskrbeti prevzemnik franko na dobavno postajo.

Kadar se dobavlja osmozna voda, je dati v podstavo ceno melase tako, da je plačati za 100 kg osmozne vode za polarizacijsko stopnjo $\frac{1}{50}$ cene melase; pri tem je proporcionalno preračunati tudi ulomke polarizacijskih stopenj.

Za dobavljanje, prevzemanje in plačevanje melase in osmozne vode v prometu med središčem za melaso in cukrarnami veljajo po stojališču dobavljajoče fabrike uzanse praške in dunajske borze z izpremembo, da se more melasa pod 46 odstotki polarizacije dobavljati z običajnim odbitkom cene.

Za dobavljanje, prevzemanje in plačevanje melase in osmozne vode v prometu med središčem za melaso in porabniki veljajo določila sprednjega odstavka z izpremembo, da se mora kupnina za melaso po pozivu, naj se priskrbe vozovi-kotli ali polnilne posode, dajaje v podstavo 50 odstotno, kupnina za osmozno vodo, dajaje v podstavo 30 odstotno polarizacijo, plačati naprej proti poznejšemu zaračunu, da je nadalje, ako se dobavlja od fabrike za špirit, preračunati odškodnino za večjo in manjšo polarizacijo na polarizacijski odstotek od 50 odstotkov do 45 odstotkov z $\frac{1}{50}$ in od 45 odstotkov do 44 odstotkov z $\frac{1}{50}$ cene 15 K, končno, da se melasa pod 44 odstotki polarizacije ali pod 70 odstotki balinga od fabrike za špirit ne sme dobavljati.

Ako središče za melaso vklada melase ali osmozno vodo in jih odkáže drugemu prevzemniku, ne vkladniku, more od prevzemnika pobrati stroške, ki so mu nastali z vkladanjem, voznino, izpraznjevanjem in napolnjevanjem s sesalko, obrestimi itd.

Središče za melaso more nadalje za melase in osmozne vode, ki jih je odkazalo, pobirati priklade k določenim cenam, za kojih višino je treba odobrenja trgovinskega ministra v porazumu s poljedelskim ministrom.

Od tistih množin melase in osmozne vode, ki jih središče za melaso odkáže iz cukrarne njej pripadajoči, na dan razglasitve tega ukaza že obstoječi fabriki za krmila, špirit ali stiskane droži, se ne morejo pobirati prikladi.

§ 8.

Obrtniške fabrike za špirit in stiskane droži, ki zahtevajo, da se jim odkaže melasa ali osmozna voda, so dolžne na poziv središča za melaso pripraviti svoje vozove-kotle in skladiške prostore (reservoarje) za prevzemanje in vkladanje vseh melas in osmoznih vod, ki se izročé v obratni dobi 1915/16.

Nadalje so dolžne prevzeti melase in osmozne vode, ki se vložijo pri njih, in za plačilo potrebne gotove novce s prikladi vred izročiti središču za melaso.

Kolikor središče za melaso ne odkaže fabriki za špirit ali stiskane droži do konca obratne dobe 1915/16 melas in osmoznih vod, ki jih je vložila, ji mora središče za melaso vrniti za ne odkazane melase in osmozne vode prejete zneske z obrestimi in primerno odškodnino za prevozne stroške, stroške skladanja in druge stroške. Višino teh odšodnin ter obresti določi središče za melaso z odobrenjem trgovinskega ministra.

§ 9.

Vse pred veljavnostjo tega ukaza sklenjene kupne, prodajne in dobavne pogodbe o melasi in osmoznih vodah iz obratne dobe 1915/16 se razveljavljajo.

Veljavnost pogodb o melasi iz poznejših obratnih dob ter dolžnosti o dobavljanju melase, ki so obsežene v pogodbah o dobavljanju pese, se s tem ne izpreminjajo.

§ 10.

Med cukrarnami in njihovimi komisijonarji in agenti obstoječe pogodbe se ne izpreminjajo gledé komisijskih pristojbin in provizij, ki jih je plačevati.

§ 11.

Prestopke tega ukaza in vsako sodelovanje ob obrezuspešenju dolžnosti, ustanovljenih v tem ukazu, kaznujejo, ako se ne kaznujejo kazensko-sodno, politična oblastva I. stopnje z denarjem do 5000 K ali po preudarku z zaporom do šest mesecev.

§ 12.

Ta ukaz dobi moč dne razglasitve.

Heinold s. r.

Zenker s. r.

Schuster s. r.

Engel s. r.